

1. Kezdjük anagrammákkal. Az alábbiakban láthatsz három szót, amelyek betűiből új, értelmes szavakat kell alkotnod! Pl. nálam – málna (3 pont)

madár

kacsó

sereg

2. Oda-vissza más. A két meghatározásból találd ki az oda-vissza értelmes szavakat! (3 pont)

Pl. száz tízszerese – fémje: reze

mai napra – mátkám:

állóvizeik – kicsoda szentel?:

gúnyrajz – a csúnya, aki tesz:

3. Folytassuk helyesírási feladatokkal. Pótold a hiányzó kifejezést vagy rövidítést! (5 pont)

kifejezés	rövidítés
vesd össze!	
általános forgalmi adó	
északkeleti	
	Pf.
	ua.

Tudod-e, hogyan kell írni az alábbi szavakat? Számokkal jelöld megoldásodat! (4 pont)

egybe = 1, külön = 2, kötőjellel = 3.

tv közvetítés

be benéz

célba dobás

fogyton fogy

barnás szürke

tere fere

tizenkét havi

várva várt

4. Jöjjön egy színes feladat. Írd be a megfelelő színnevet a következő főnevek elé! (5 pont)

..... leves

..... nép

..... láz

..... övezet

..... vérű

fehér, zöld, fekete, kék, sárga

5. Jöjjön a stilisztikai feladat. Válaszolj a vershez kapcsolódó kérdésekre!

Radnóti Miklós: Éjszaka

Alszik a szív és alszik a szívben az aggodalom,
alszik a pókháló közelében a légy a falon;
csönd van a házban, az éber egér se kapargál,
alszik a kert, a faág, a fatörzsben a harkály,
kasban a méh, rózsában a rózsabogár,
alszik a pergő búzaszemekben a nyár,
alszik a holdban a láng, hideg érem az égen;
fölkel az ősz és lopni lopakszik az éjben.

1942

1. Milyen verselésben íródott a mű? (1 pont)

.....

2. Nevezd meg a vers rímelését! (1 pont)

.....

3. Melyik költői kép jelenik meg a vers szinte valamennyi sorában? (1 pont)

.....

4. Nevezd meg négy olyan költői eszközt, mely a fenti vers jó hangzását adja! (2 pont)

.....

.....

.....

5. Húzd alá az alábbiak közül a versben található költői eszközt/ eszközöket! (1 pont)

szótöismétlés

hasonlat

metafora

felsorolás

6. Idézz a versből legalább három olyan részletet, melyek a nyugalanság, a félelem érzését keltik az olvasóban! (3 pont)

.....

.....

.....

.....

6. Karácsonyi hangulatban. Írj olyan mondatokat, amelyben a *karácsony* szó a következő mondatrészi szerepekben található: *alany, időhatározó, minőségjelző, birtokosjelző, tárgy, állítmány!* (6 pont)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Lazítsunk két rövidebb feladattal! Keress 1-1 szinonimát az alábbi szavakra mindhárom hangrend szerint! (3 pont)

	magas hangrendű	mély hangrendű	vegyes hangrendű
beszél			
épület			
eszik			

- Alkoss szavakat, melyekben megtalálható az alábbi mássalhangzó-torlódás! Bármennyi betű állhat a megadott mássalhangzók előtt és után is, de toldalékos szó nem lehet! 5-5 példát keress! (4 pont)

-ngy-:

-nt-:

8. Folytassuk szemes szólásokkal. Találd meg a jelentését az alábbi szólásoknak és írd be a betűjelét a táblázatba! (5 pont)

1. A szeme se áll jól.	A. Gyönyörködve szemlél valakit, valamit.
2. Az egyik szeme sír, a másik meg nevet.	B. Nagyon éhes.
3. Kopog a szeme.	C. Megmondja neki, hogy hibáztatja valamiért.
4. Vigyáz rá, mint a szeme világára.	D. Nem bizalomgerjesztő a külseje.
5. A szeme közé vágja.	E. Hozzásegíti, hogy tisztán lásson.
6. Nem hisz a szemének.	F. Ott van előtte, mégsem látja.
7. Szemére veti.	G. Féltő gonddal óv valakit.
8. Felnyitja a szemét.	H. Látja, de hihetetlennek tartja.
9. Majd kiszúrja a szemét.	I. Nyíltan, kereken megmondja neki.
10. Legelteti a szemét.	J. Egyszerre ül és sír is.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

9. Most következzen egy összetettebb feladat. Keress példát a szövegből az alatta lévő szófajokra, szóalakokra, hangtörvényekre! (14 pont)

A jó alvás titka

Íme néhány tanács, amely megkönnyíti az elalvást, illetve segíti a mély, pihentető alvást:

- Lefekvés előtt kerülj az élénkítő ételeket, italokat (pl. csoki, kóla, energiatital).
- Lefekvés előtt kerülj a nehéz ételeket!
- Lefekvés előtt három órával kerülj a megerőltető fizikai tevékenységet!
- Ha mégsem tudsz elaludni, ne maradj az ágyban! Kelj fel, csinálj valamit, amitől ellazulsz, például olvass (de ne tankönyvet), meditálj, vagy hallgass megnyugtató zenét, majd próbálj újra elaludni, amikor kezdesz elálmosodni.

Az álmok emléke

Egyelőre nincs egyértelmű magyarázat arra, miért álmodunk. Mindenesetre érdekes elmesélni az álmainkat. Ha emlékezni akarsz az álmaidra, érdemes álomnaplót vezetned. Tartsd az ágyad mellett, hogy rögtön ébredés után fel tudd jegyezni, amire emlékszel. Figyeld meg, hogy ami azon a héten történt veled, vagy amit tapasztaltál, hatással van-e arra, hogy mit álmodsz! (forrás: Fejleszd a memóriád! HVG könyvek)

2 vonatkozó névmás:

2 igekötős ige:

folyamatos melléknévi igenév:

főnévi igenév:

5 viszonyzó:

névutós névszó:

határozószó:

tárgyragos összetett szó:

összeolvadás:

rövidülés:

írásban jelöletlen teljes hasonulás:

zöngesség szerinti részleges hasonulás:

írásban jelölt teljes hasonulás:

szótő+jel+jel+határozórag:

10. És majdnem a végére értünk a feladatsornak. Következzen a szövegértési feladat. A szövegrészlet elolvasása után válaszolj a kérdésekre, oldd meg a szöveghez tartozó feladatokat!

Barlangrajzok

A festészet első felvirágzását az ősi európai barlangokban láthatjuk. Az ott élő emberek állati zsiradékkal megtöltött kőlámpásaik gyatra fényénél mélyen bemerészkedtek a barlangok mélyére. A barlangok legtávolabbi részeiben, néha olyan folyosókon és kamrákban, ahová csak több órás kúszással lehet eljutni, a falakra festettek. Festéknek a vas vörös, barna és sárga okkerjét, meg a faszén és a mangánérc feketéjét, ecsetnek pedig vagy a végükön lecsiszolt fadarabokat vagy az ujjukat használták, néha pedig egyszerűen ráfűjték a festéket a barlang falára, alighanem a szájukból. Néha kovakő szerszámmal karcolták be ezeket a képeket, de akad néhány példa a térbeli faragásra, valamint az agyagból való mintázásra is.

Témáik majdnem mindig azok az állatok voltak, amelyekre vadásztak - a mamut, a szarvas és az őz, a ló, a vadmarha a bölény és az orrszarvú. Ezeket gyakran egymás tetejére festették. Tájképeket nem találunk a

festményeiken, és emberi alakokat is csak nagyon ritkán. Egy-két barlangban látogatásuk ékesszóló szimbólumát hagyták maguk után: a kezüket rányomták a falra, majd festéket fújtak rá, így körvonala ottmaradt a sziklákon. Az állatok között elszórva absztrakt minták is előfordulnak – párhuzamos vonalak, négyzetek, rostélyok és pontsorozatok, görbék.

Még ma sem tudjuk, miért festettek ezek az emberek. Lehet, hogy festményeik egy vallásos rítus részét alkották. Ha a nagy bikát körülvevő rangjelzésszerű alakzatok csakugyan nyílhegyeket ábrázolnak, akkor lehet, hogy a vadászat sikerének előmozdítására rajzolták őket; ha a duzzadó hasú szarvasmarhát vemhesnek akarták ábrázolni, akkor a csordák termékenységét előmozdító szertartások részeként készültek, de lehet, hogy sokkal egyszerűbb funkciójuk volt: az emberek egyszerűen azért festettek, mert élvezték, és gyönyörűségüket lelték a festegetésben.

(forrás: Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról)

a) Sorold fel, a szöveg szerint milyen anyagokból nyerték az emberek a festéket! (1 pont)

.....

b) Sorold fel, milyen módon alkothatták meg a falon lévő festményeket az akkori emberek? (4 pont)

.....

.....

.....

c) Magyarázd meg a szöveg alapján az absztrakt szó jelentését! (1 pont)

.....

.....

d) Igaz vagy hamis? Írd az állítások mellé! (5 pont)

Előfordult, hogy két lábon megközelíthetetlen helyekre is festettek.

Tájképeket és emberi alakokat sem találunk a festményeiken.

A barlangrajzok készítői mindig maguk után hagyták a kéznyomukat.

Állatszőről készült ecsetet és a végükön lecsiszolt fadarabokat használtak a festéshez.

A barlang bejáratához közel is látni barlangrajzokat.

e) A szöveg próbál választ adni arra, miért készítették az emberek a barlangrajzokat. Saját szavaiddal fogalmaz meg három lehetséges okot! (4 pont)

-
-
-

11. És végül a szövegalkotási feladat. Nézd meg az alábbi képet és írd róla egy elbeszélő vagy egy leíró szöveget! Húzd alá, melyik szövegtípust választod! Írásod legalább 12-15 mondat legyen! (10 pont)

(a kép forrása: <https://www.rkikuojohnson.com/#/new-gallery-3/>)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]